

Methods. *A dialectical method of scientific knowledge and scientific methods of epistemology: theoretical generalization, comparison, grouping and analysis are applied in the process of research methods for evaluating agribusiness processing companies.*

Results. *The article formulates basic categorical principles of the methodology of study of evaluating the economic potential of processing enterprises of agricultural complex. Theoretical aspects of evaluating the economic potential of the company are analyzed. The general and specific methods of evaluation of the economic potential of processing enterprises of agricultural complex are offered. General principles for assessing the economic potential: consistency, consistency, variance, optimality, comprehensiveness, adequacy and effectiveness are systematized.*

Key words: *integrated assessment, economic potential of the company, agriculture processors, resources, capacity building, principles of capabilities evaluation.*

Цель. *Целью статьи является исследование концептуальных основ оценки экономического потенциала перерабатывающих предприятий АПК.*

Методика. *В процессе исследования методов оценки перерабатывающих предприятий АПК использованы диалектический метод научного познания, а также общенаучные методы гносеологии: теоретического обобщения, сравнения, группировки и анализа.*

Результаты. *В статье сформулирован основной категорийный аппарат методологии исследования принципов оценки экономического потенциала перерабатывающих предприятий АПК. проанализированы теоретические аспекты оценки экономического потенциала предприятия. предложены общие и специфические методы оценки экономического потенциала перерабатывающих предприятий АПК. Систематизированы общие принципы оценки экономического потенциала: системности, согласованности, вариантности, оптимальности, комплексности, адекватности, эффективности.*

Ключевые слова: *интегральная оценка, экономический потенциал предприятия, перерабатывающие предприятия АПК, ресурсы, формирование потенциала, принципы оценки потенциала.*

УДК 796.5
Завальнюк О. С.,
асистент кафедри
міжнародної економіки та туризму,

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
Україна, Кривий Ріг,
e-mail: 90astarta@gmail.com

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Zavaliuk O. S.,
Assistant, International Economics
and Tourism Department,

Donetsk National University
of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky,
Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: 90astarta@gmail.com

DEVELOPMENT TRENDS OF SPORTS TOURISM MARKET IN UKRAINE

Мета. *Мета статті полягає у встановленні основних тенденцій на ринку спортивного туризму України, виокремленні основних найбільш атрактивних районів і території для розвитку спортивного туризму в Україні.*

Методи. У статті використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, що дало змогу вирішити проблемні питання. Для досягнення мети використовувались такі методи дослідження: теоретичне узагальнення і порівняння (визначення сутності понять «спортивний туризм», «пішохідний, водний, велосипедний, спелеотуризм»), методи економічного аналізу (групування, табличний метод, метод діаграм) і комплексного логічного узагальнення.

Результати. Виявлено специфічні риси спортивного туризму, проаналізовано тенденції розвитку ринку спортивного туризму на території України. Зроблено порівняльний аналіз динаміки туристичних потоків в Україні. Вперше розглянуто територіальні особливості розвитку ринку спортивного туризму та виокремлено найбільш атрактивні райони і території для розвитку спортивного туризму в Україні.

Ключові слова: спортивний туризм, форми туристичної роботи, види спортивного туризму, ринок туристичних послуг, територіальне розповсюдження.

Постановка проблеми. Туризм є однією з важливих соціально-економічних галузей світової економіки. Розвиток економіки частково визначається рівнем розвитку туристичної діяльності, отже, необхідно шукати нові шляхи для розвитку туризму.

Внутрішньополітичний стан в Україні вніс свої корективи в економічні та соціальні процеси, насамперед, в сферу туристичного бізнесу. За період з 2013 року 89% українців перейшли на режим жорсткої економії, скоротивши тим самим бюджет на подорожі [1]. Сьогодні туристичний ринок України переживає зміни, головною особливістю є переорієнтація ринку туристичних послуг на внутрішній туризм. За даними департаменту культури та туризму України, за період з 2014–2016 роки значно збільшилась кількість туристів, що бажають відпочити в Україні, а також придбати екскурсійні тури. За цей період потік туристів збільшився (в середньому на 30%) [1]. Внутрішній туризм, зокрема спортивний, вигідний відсутністю бюрократичних зволікань, суттєвою економією, відсутністю мовного бар'єру та акліматизації тощо. Все більше значення набуває спортивний туризм як альтернатива економічного, активного відпочинку. Спортивний туризм стає все більш вагомим сегментом не лише в Україні, а й у світової туристичної індустрії. Таким чином, аналіз та оцінка ринку спортивного туризму на теренах України є досить актуальною темою досліджень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми специфіки спортивного туризму як явища досліджували такі науковці: Колотуха О. В., Матусевич О. Л., Льготіна Л. П. та ін. Оцінкою стану і перспектив спортивного туризму в країнах пострадянської системи вивчали: Кугушева А. М., Бейдик О. О., Мишлявцева С. Е. У працях таких вчених, як Преображенський В. С., Крачило Н. П. та Колотуха О. В. можна простежити формування наукових принципів туризму.

Незважаючи на широкий спектр проведених досліджень, на сьогоднішній день серед науковців немає єдиного підходу до визначення сутності поняття «спортивний туризм», розгляду його специфічності та особливостей. Так, питання про сутність і структуру ринку спортивного туризму вимагають більш детального розгляду.

Мета статті. Мета статті полягає у встановленні основних тенденцій на ринку спортивного туризму України, виокремити основні найбільш атрактивні райони і території для розвитку спортивного туризму в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Спортивний туризм в світі є одним з специфічних видів туризму. В розвинених країнах світу спортивний туризм розвивається на аматорському рівні, фігуруючи як вид пригодницького або екстремального туризму. В Україні та країнах колишнього СРСР

спортивний туризм є видом активної рекреаційно-туристської діяльності, яка здійснюється в незайманому або слабозміненому природному середовищі, полягає у проходженні туристських маршрутів з подоланням різноманітних перешкод природного середовища (перевалів, вершин, порогів, каньйонів, печер, боліт тощо) різними засобами пересування із використанням спеціальних технічних прийомів і спорядження. Спортивний туризм є природноорієнтованим за суттю і входить до блоку активного туризму разом зі спортивно-оздоровчим та екстремальним туризмом, на які накладається предметне поле пригодницького туризму [2, с. 12].

Головним керівним органом у сфері спортивного туризму в Україні є «Федерація спортивного туризму України», яка становить обласні федерації спортивного туризму, до складу яких входять спортивно-туристичні клуби, гуртки, центри спортивного туризму тощо. Саме вони встановлюють і регулюють нормативні вимоги до організації і проведення спортивних туристичних походів. На базі федерації працює «Центральна маршрутно-кваліфікаційна комісія», що видає дозвіл на проведення походів різної категорії та видів спортивного туризму, присвоєння спортивних розрядів зі спортивного туризму тощо [3].

Головною та основною формою туристичної роботи – походи. Спортивні туристичні походи – це групове або командне проходження туристичного спортивного маршруту певної протяжності з подоланням природних перешкод (перевалів, порогів, печер тощо) різної складності за нормативний час.

Залежно від технічної складності, кількості природних перешкод, протяжності, тривалості походи поділяються на категорійні (1–6 категорії) та не категорійні. Не категорійні походи організуються туристичними фірмами і туристичними бюро, а категорійні походи, особливо складності (3–6) проходять реєстрацію у ФСТУ (Федерації спортивного туризму України) та по завершенню проходять чітку перевірку з представленням звіту про похід. [4, с. 20–21].

Спортивний туризм вимагає мінімальних витрат, адже маршрути прокладаються в природному середовищі, він відноситься до соціального виду спорту. За нормами ФСТУ спортивний туризм за видами поділяється на: пішохідний, лижний, гірський, водний, велосипедний, спелеологічний, вітрильний, авто/мототуризм. Детального розгляду потребують такі види спортивного туризму, що є найбільш масовими, та динаміка туристичних потоків яких з кожним роком зростає. До позитивних тенденцій можна визначити збільшення туристичного потоку в напрямі пішохідного (з 6262 учасники 2105 р. до 7832 – 2016 р.), велосипедного (з 1014 чол. 2015 р. до 1408 чол. 2016 р.), вітрильного (з 11 осіб 2015р. до 68– 2016 р.) (табл. 1).

Щодо тенденції туристичного потоку по категоріям складності, то найбільша кількість туристів від загальної кількості належить ступеневим походам та походам I-ї категорії складності, адже даний рівень є найменш складним і не потребує додаткової підготовки. Найменший туристичний потік характерний для походів вищої категорії, по-перше, через необхідну обов'язкову кваліфікаційну підготовку та наявність свідоцтва про участь або керівництво походами I–II категорії складності; по-друге, через необхідність специфічних природних умов для спортивного туризму (табл. 1).

Майже 70% усього туристичного потоку спортивного туризму припадає на пішохідний, в меншій мірі представлений велосипедний і водний. Найменша частка припадає на авто/мототуризм, вітрильний і спелеотуризм, загалом лише 7% [5].

На відміну від пішохідного, водного, велосипедного видів, такі види, як лижний та вітрильний представлені значно меншим туристичним потоком. Адже для лижного туризму, першочерговою умовою є наявність постійного снігового покриву досить тривалий час, тому такий вид можна планували лише сезонно і в залежності від погодних умов.

Таблиця 1 – Кількість учасників спортивних походів за категоріями складності за 2015–2016рр.

Вид туризму	Пішохідний		Лижний		Гірський		Водний		Велосипедний	Авто/Мото		Спелео туризм		Вітрильний		
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016		2015	2016	2015	2016	2015	2016	
I	145	1359	101	60	126	174	471	482	484	382	17	19	34	55	11	27
II	304	340	17	31	91	59	140	189	89	211	15	6	0	22	0	2
III	145	143	0	0	56	91	55	61	67	90	11	10	0	0	0	31
IV	12	12	0	0	16	39	20	41	28	10	4	21	0	0	0	0
V	12	17	0	0	9	29	30	32	27	38	0	0	0	0	0	0
VI	0	0	0	0	10	0	14	16	13	9	0	0	0	0	0	8
Ст.с.	4290	5916	12	12	0	0	427	377	306	192	0	0	19	34	0	0
Н/к	48	0	0	0	2	20	112	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього	6262	7832	130	103	310	412	1269	1098	1014	1408	47	56	53	111	11	68

Примітка. Розроблено автором на основі [5].

Як один з видів активного відпочинку, спортивний туризм висуває свої специфічні вимоги до всього комплексу рекреаційно-туристичних ресурсів, зокрема природних. Він слугує для перевірки і розвитку фізичних та моральних якостей людини в природних умовах різноманітної дискомфорності та досягнення за таких умов певних результатів, тому тут особливо ціняться малозмінені людиною ландшафти, що потребують для проходження по ним тренувань і, як правило, спеціального спорядження.

Досить важливим для розвитку індустрії спортивного туризму є територіально-географічне розміщення центрів спортивного туризму. Спортивний туризм використовує ті самі ресурси, що й оздоровчий, але принципово відмінністю є те, що для нього особливо привабливими є несприятливі і комфортні сторони цих ресурсів, а близькі до екстремальних, що знаходяться на межі можливостей людини чи близькі до неї.

Так, наприклад, в гірських подорожах привабливим є важкодоступний рельєф, але водночас, подорожі відбуваються в комфортний кліматичний період. У зимових подорожах і рельєф, і кліматичні умови істотно відрізняються від інших видів рекреації. Отже, можна стверджувати, що такий комплекс ресурсів доцільно виокремити в самостійну категорію – категорію спортивних рекреаційно-туристських ресурсів [7, с. 21]. Досить важливим для розвитку індустрії спортивного туризму є територіально-географічне розміщення центрів спортивного туризму.

Пішохідний спортивний туризм – один з найпоширеніших видів спортивного туризму, основною метою якого є подолання групою туристів маршруту по місцевості з місця відправлення до місця прибуття за вказаний проміжок часу.

Цей вид спортивного туризму є найбільш масовим, це пов'язано з тим, що для проведення не потрібно спеціального спорядження, на відміну від лижного, водного, вітрильного, та потрібен мінімальний набір природних перешкод. Тому пішохідний

туризм поширений по всій території України, але особливою можна визначити лісостепову зону, берегову лінію Чорного моря, територію Українських Карпат.

Основним географічним центром на сьогодні є район Східних Карпат, а найпопулярнішими маршрутами на туристичному ринку є відвідування «Українських двотисячників» (гірський масив Чорногора, з двотисячниками Говерла (2061 м), Бребенескул (2035 м), Піп Іван Чорногорський (2028 м), Петрос (2020 м), Гутин Томнатик (2016 м), Ребра (2001 м)).

Відповідно до звітів центральної маршрутно-кваліфікаційної комісії України, найбільш інтенсивний потік туристів у пішохідному спортивному туризмі припадає на Харківську, Дніпропетровську, Одеську, Івано-Франківську області, які значно випереджають інші регіони України [5]. До позитивних тенденцій можна визначити збільшення туристичного потоку в напрямі пішохідного спортивного туризму (з 6262 учасники 2105 р. до 7832 в 2016 р.), а також збільшення туристичного ступеневих спортивно-туристичних походів (з 4290 учасники 2105 р. до 5916 – 2016 р.).

Велосипедний спортивний туризм – проходження велосипедом маршрутів, що містять загальнотуристичні і специфічні для велотуризму об'єкти екскурсійного характеру. Спортивні велосипедні походи класифікуються за категоріями складності для підвищення туристичної майстерності, удосконалення техніки і тактики проходження маршрутів, освоєння нових видів туристичного спорядження, отримання спортивних звань.

В Україні цей вид представлено найбільш широко, адже він не вимагає особливих умов (подолання природних перешкод, певний обов'язків набір висоти, віддаленість від населених пунктів тощо). Найбільш атракційними районами велосипедних спортивних подорожей на туристичному ринку є Полтавщина, Одещина, Київщина, Харківщина, схід Житомирської області. Але головним і популярнішим центром є район Шацьких озер, Волинської області: лише за 2016 рік інтенсивність велосипедних подорожей в цьому регіоні зросла на 41% , як порівняти з 2015 роком [5]. До позитивних тенденцій можна визначити збільшення туристичного потоку в напрямі велосипедного туризму, з 6262 учасники 2105 р. до 7832 – 2016 р., а також збільшення туристичного ступеневих спортивно-туристичних походів, з 4290 учасники 2105 р. до 5916 – 2016 р. (табл. 1).

Водний спортивний туризм – один з видів спортивного туризму, який полягає в подоланні маршруту по водній поверхні на різноманітних плавальних суднах: шлюпках, прогулянкових човнах, розбірних байдарках, плотах, катамаранах, каяках, тощо. Зручніші для подорожей розбірні байдарки і катамарани.

В Україні більше 30 річок довжиною більше 10 км, більше 70 озер, тому кожна група туристів має можливість вибрати водний маршрут в залежності та туристичної кваліфікації. На відміну від пішохідного або лижного, це технічно ускладнений вид спортивного туризму. Навіть для найпростішого походу учасник повинен бути фізично і технічно підготовленим та мати першочергові навички виживання. Водний туризм потенційно небезпечний, навіть в найлегших походах є можливість аварії суден, тому туристичні клуби, що організують дані походи повинні заздалегідь організувати тренінги для учасників, та обов'язково співпрацювати лише з кваліфікованим інструктором [6, с. 222].

Найпривабливішим вибором для туриста є ріки українського Полісся та лісостепової зони, рівнинні ріки без бурхливої течії, з наявністю мінімальних перешкод, розгалуженою береговою лінією, з виходами природних струмків. В Україні найбільш масовими є водні спортивні подорожі по рівнинним рікам і водоймищам (1-2 категорії складності), для сплаву найбільш атракційні та доступні з середини травня до жовтня, особливо верхів'я великих рік та їх притоки першого та другого порядку. Характерні можливі перешкоди – піщані та кам'яні перекарти та легкі не категорійні маленькі

пороги. Також ці ріки є традиційними для сімейного відпочинку, адже не несуть особливої небезпеки. Основні центри: р. Південний Буг (Вінницька, Одеська, Миколаївська області), р. Ворскла (Полтавська область), р. Сіверський Донець (Харківська, Донецька області), р. Оріль (Дніпропетровська область), р. Рось (Житомирська, Київська області).

Також на ринку водного спортивного туризму простежується тенденція до збільшення туристичного потоку за походами вищої категорії складності (від III до VI). Це сплави по гірським річкам з бурхливою течією, головним чином, ріки Карпат, влітку маловодні, сплав по ним може бути, але за умов дощових паводків. Доступний сплав припадає на весну, зокрема в період весіннього паводку, який, зазвичай, припадає на другу половину квітня – початок травня. Головними туристичними річками є р. Черемош (Івано-Франківська, Чернівецька області), р. Тиса (Закарпатська область), р. Прут (Івано-Франківська, Чернівецька області).

Варто зауважити, значний спад серед кількості учасників водного туризму 2015 року – 1269 осіб, а 2016 р. – лише 1098 осіб. Це пов'язано, насамперед, дороговизною спеціалізованого обладнання (вартість однієї розбірної двомісної байдарки від 15 тисяч гривень) та значними витратами на амортизацію обладнання. (табл. 1).

Спелеологічний туризм – подорожі по природним підземним порожнинах (печерах) і подоланням в них різних перешкод (сифони, колодязі) з використанням різного спеціального спорядження (акваланги, карабіни, мотузки, гаки, індивідуальні страхувальні системи тощо).

Географія спелеотуризму в Україні, здебільшого, зосереджена в районі Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької областей, але печери також є у степовій зоні: на Донбасі, Закарпатті. Найатракційнішими є печери: «Млинки» (Тернопільська область), «Атлантида» (Хмельницька область), «Попелюшка» (Чернівецька область), «Оптимістична» (Тернопільська область), «Кришталева» (Тернопільська область).

Спелеологічний туризм є найменш масовим видом спортивного туризму, адже він ускладнений високою складністю маршрутів, яку обумовлюють різноманітність рельєфу (колодці, завали, вузькі щілини, підземні ріки тощо), один з найскладніших видів спортивного туризму, високою відносною вологістю повітря при пониженій температурі, відсутністю постійного освітлення та високою автономністю в процесі експедиції. Але динаміка туристичного потоку за цим видом зростає майже вдвічі за рік: з 53 учасників 2015 року, до 111 – 2016 року (табл. 1).

Так, в Україні, лише за рік зростає кількість учасників спортивних туристичних походів з 9096 чоловік 2015 року, до 11611 – 2016 року (табл. 2).

Таблиця 2 – Кількість учасників спортивних туристичних походів (загалом, за всіма видами) за 2015–2016 р.

Категорія складності	2015 р.	2016 р.
I	2695	3358
II	656	860
III	334	426
IV	80	123
V	78	116
VI	37	33
Ст.	5054	6631
Н/к	162	20
Всього	9096	11611

Примітка. Розроблено автором на основі [5].

Щодо динаміки туристичного потоку за категорійністю, найбільша кількість учасників припадає на ступеневі туристичні походи: 5054 – 2015 р. та 6631 – 2016 р.; на походи I категорії складності: 2015 р. – 2695 чол., а 2016 р. – 3358 чол.; на походи II

категорії: 656 учасників – 2015 р. та 860 учасників – 2016 р. Найменший туристичний потік характерний для походів вищої категорії, для походів IV категорії складності, всього 37 учасників – 2015 р. і 33 учасники – 2016 р. Для походів V категорії складності: 78 чол. – 2015 р., 116 чол. – 2016 р. (табл. 2).

Висновки. Сучасний стан ринку спортивного туризму має значний, але не достатньо реалізований потенціал. Щороку простежується тенденція до збільшення туристичних потоків у цій сфері, зокрема збільшення кількості учасників спортивних походів на понад 2500 осіб всього за рік.

Майже 70% усього туристичного потоку спортивного туризму припадає на пішохідний, меншою мірою представлений велосипедний і водний. Найменша частка припадає на авто/мототуризм, вітрильний і спелеотуризм, загалом – 7%.

Спостерігаємо тенденцію до збільшення туристичного потоку для всіх видів спортивного туризму в ступеневих туристичних походах: 5054 – 2015 р. та 6631 – 2016 р.; в походах I категорії складності: 2015р. – 2695, а 2016 р. вже 3358 учасників. Отже, спостерігаємо щорічне збільшення кількості учасників спортивно-туристичних подорожей за всіма напрямками.

На сьогодні найбільша частина спортивно-туристичних подорожей припадає на західні та південні регіони України. Таким чином, спортивний туризм в Україні є одним з провідних видів туристичної діяльності.

Список літератури/References

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
Derzhavna sluzhba statystyky [State Statistics Service]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 20 January, 2017).
2. Колотуха О. В. Спортивний туризм: співвідношення понять / О. В. Колотуха / Географія та туризм. – 2013. – Вип. 26. – с. 3–13.
Kolotukha, O. V. (2013). *Sportyvnyi turizm: spivvidnoshennia poniat* O. V. Kolotukha [Sports tourism: interrelation of concepts]. Geography and Tourism, issue. 26, pp. 3-13.
3. Федерація спортивного туризму України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fstu.com.ua/cmkk/zviti-po-rohodax/>.
Federatsiia sportyvnoho turizmu Ukrainy [Federation of Sport Tourism of Ukraine] Available at: <http://www.fstu.com.ua/cmkk/zviti-po-rohodax/> (accessed 20 January, 2017).
4. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм. / Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. – Тернопіль : Навчальна книжка – Богдан, 2009, с. 304.
Hrabovskiy, Yu. A., Skalii, O. V., Skaliy, T. V. (2009). *Sportyvnyi turizm* [Sports tourism]. Ternopil, Navchalna knyha-Bohdan Publ., p. 304.
5. Центральна маршрутно-кваліфікаційна комісія України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cmkk.com.ua/home/dokumenti-cmkk>.
Tsentralna marshrutno-kvalifikatsiyna komisiya Ukrainy [The central Route - Qualification Commission of Ukraine]. Available at: <http://www.cmkk.com.ua/home/dokumenti-cmkk> (accessed 20 January, 2017).
6. Колотуха, О. В. Спортивні рекреаційно-туристські ресурси України / Колотуха О. В. – К. : Федерація спортивного туризму України, 2006, с. 130.
Kolotukha, O. V. (2006). *Sportyvni rekreatsinyo-turystski resursy Ukrainy* [Sports recreation and tourism resources of Ukraine]. Kyiv, Federation of Sport Tourism of Ukraine, p.130.
7. Філіпов З. І. Спортивний туризм. Організація і методика спортивно-туристичної роботи / З. І.Філіпов Дрогобич : Коло, 2010. – с. 344.

Filipov, Z. I. (2010). *Sportyvnyi turyzm. Orhanizatsiya i metodyka sportyvno-turystychnoi roboty* [Organization and Methods of sports tourism work]. Drohobych, Kolo Publ., p. 344.

Дата надходження статті до редакції: 22. 11. 2016 р.

Objective. *The objective of the article is to establish the main trends in the market of sports tourism, allocation of the most basic attractive regions and territories for the development of sports tourism in Ukraine.*

Methods. *The general scientific and special research methods which allow to solve the questions selected as areas of study are applied. The study is conducted with the use of such methods of research as theoretical generalization and comparison ("sports tourism", "pedestrian, water, cycling, speleological tourism"), methods of economic analysis (grouping, table method, method of diagrams) and logic synthesis*

Results. *Specific features of sports tourism are revealed, trends in the development of sports tourism market in Ukraine are analyzed. Comparative analysis of the dynamic tourist flows to Ukraine are carried out. For the first time the territorial features of the market development of sports tourism, and the most of attractive regions and areas for the development of sports tourism in Ukraine are considered.*

Key words: *sports tourism, tourism work forms, types of sports tourism, market of tourist services, territorial distribution.*

Цель. *Цель статьи заключается в установлении основных тенденций на рынке спортивного туризма, в определении основных наиболее аттрактивных районов и территории для развития спортивного туризма в Украине.*

Методы. *В статье использованы общенаучные и специальные методы исследования, что позволило решить проблемные вопросы с выбранного направления работы. Для достижения цели использовались следующие методы исследования: теоретическое обобщение и сравнение (определение сущности понятий «спортивный туризм», «пешеходный, водный, велосипедный, спелеотуризм»), методы экономического анализа (группировки, табличный метод, метод диаграмм) и комплексного логического обобщения.*

Результаты. *Выявлены специфические черты спортивного туризма, проанализированы тенденции развития рынка спортивного туризма на территории Украины. Сделан сравнительный анализ динамики туристических потоков в Украину. Впервые рассмотрены территориальные особенности развития рынка спортивного туризма и выделены наиболее аттрактивные районы и территории для развития спортивного туризма в Украине.*

Ключевые слова: *спортивный туризм, формы туристической работы, виды спортивного туризма, рынок туристических услуг, территориальное распространение.*